

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Людмила ВАРАВА

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.19. Соціально-психологічне проєктування

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма **ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

(назва ОП)

спеціальність 053 Психологія

(шифр за освітньою програмою)

Факультет **Філології та масових комунікацій факультет**

(назва факультету)

2020 - 2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціально-психологічне проєктування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Практична психологія» спеціальності 053 «Психологія».

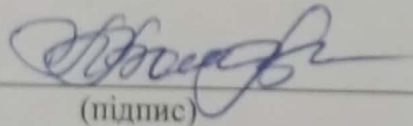
Розробник:

Варава Л.А., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології МДУ

Протокол від « 27 » серпня 2020 року № 1

В.о завідувача кафедри практичної психології

(підпис)

Л.А. Варава
(прізвище та ініціали)

© Варава Л.А., 2020
© МДУ, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	053 Психологія «Практична психологія»	Нормативна	
Модулів – 2	053 Психологія (Практична психологія)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		8 й	8 й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітній рівень: Бакалавр	22	8
		Семінарські	
		28	12
		Самостійна робота	
		98	128
		Індивідуальні завдання:	
		2	2
Вид контролю: диф.залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5 %

для заочної форми навчання – 0,25%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** викладання дисципліни є надання системи знань щодо структури визначення соціальних здібностей особистості, яка складає порозуміння розвитку та прийняття людиною самого себе для побудови власних перспектив життєдіяльності, формування у здобувачів вмінь використання проектного підходу до розв'язання соціально-психологічних проблем й на досягнення бажаних кінцевих результатів.

Ця мета досягається за допомогою вирішення наступних основних **завдань**:

1. Використовувати теоретико-методологічні знання розвитку в онтогенезі особистості та аналізу соціальних ситуацій взаємодій.
2. Здійснювати діагностику соціальних здібностей з урахуванням власного й професійного досвіду деструктивних та конструктивних досягнень особистості.
3. Створювати умови для розуміння власних бажань та результатів побудови різних сфер життєдіяльності.
4. Здійснювати моніторинг і оцінювати стан ситуації й розробляти проекти різного типу.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Соціально-психологічне проектування» належить до циклу професійної підготовки для освітньої програми «Практична психологія». В програмі зазначено, що курс спрямований на формування здатностей до проектної діяльності та її використання в професійній самореалізації.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивченню дисципліни має передувати опанування змістом навчальних дисциплін: Філософія, Соціологія, Практикум, Загальна психологія, Психодіагностика та експериментальна психологія, Основи наукових досліджень, Вікова психологія, Педагогічна психологія, Соціальна психологія.

Результати навчання. У ході вивчення курсу здобувачі ОП «Практична психологія» набувають наступні компетенції:

Загальні компетенції: застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути критичним і самокритичним; приймати обґрунтовані рішення; генерувати нові ідеї (креативність); вчитися і оволодівати сучасними знаннями навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді.

Спеціальні компетенції: оперувати категоріально-понятійним апаратом психології; здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків; самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел; використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження; аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації; організовувати та надавати

психологічну допомогу (індивідуальну та групову); здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Відповідно до набуття загальними та спеціальними компетенціями у студентів формуються наступні результати навчання:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;
- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;
- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел;
- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;
- Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження;
- Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки;
- Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців;
- пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання;
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;
- складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника;
- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;
- демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні основи проектної діяльності

ТЕМА 1. Психологічна сутність проектної діяльності особистості. Міждисциплінарний характер психології проектної діяльності. Зміст та призначення проектної діяльності. Проектне мислення та особливості його формування. Вікові аспекти розвитку проектного мислення. Проектна діяльність як саморегулятивна функція в організації. Проектна діяльність в змісті роботи психолога.

ТЕМА 2. Особливості розвитку проектного мислення. Мислєдіяльність особистості. Зовнішні та внутрішні умови проблематизації особистості. Співвідношення: мрія – уява – бажання – аналіз – ідея – створення (креативність) – дія – результат (продукт). Особистісна готовність до соціальних змін. Організаційна позиція до соціальних змін ситуації. Проектна ідея як перспектива перетворення ситуації.

ТЕМА 3. Специфіка використання проектної діяльності в життєстворенні особистості. Проектна діяльність як базове підґрунтя розвитку творчості особистості. Використання проектно-дослідницького підходу в розвитку креативності та творчої діяльності особистості. Створення проектної ідеї, проектна діяльність, шаг акту розвитку за Г.П. Щедровицьким, проектна культура особистості.

ТЕМА 4. Проектна діяльність в системі соціальних відносин. Етапи технології проектування. Ситуаційний характер проектної діяльності. Проектна діяльність як усвідомлена позиція. Проектна робота.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. Технології соціально-психологічного проектування.

ТЕМА 5. Аналітична діяльність в структурі проектування. Аналіз проблемної ситуації. Співвідношення реального та бажаного в визначеній ситуації. Усвідомлення ресурсності й здібностей особистості та перешкод й бар'єрів в соціальній ситуації.

ТЕМА 6. Фандрайзінг. Призначення фандрайзінга. Загальні правила фандрайзінга. Закони застосування фандрайзінга. Просування проектів та особливості їх фінансування. Фінансові джерела. Спонсорська підтримка.

ТЕМА 7. Проектна команда. Створення проектної команди. Керівник проектної команди. Склад проектної команди. Особливості підбору учасників проектної команди, функції та призначення кожного учасника.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III Особливості проектування власних та соціальних перспектив життєдіяльності, професійного становлення й зростання, особистісного розвитку та самореалізації

ТЕМА 8. Проектні підходи до створення майбутнього. Організаційно-методичний супровід проектної діяльності. Об'єктивація. Цілепокладання.

Проектування: пошук, задум, програмування, планування. Діяльність в проєктах. Продукт діяльності. Вибір (презентація). Перевірка (експертиза). Стратегування кар'єри.

ТЕМА 9. Організація роботи проєктанта. Діяльнісні позиції проєктанта. Моделювання соціальної ситуації. Цінності проєктанта. Специфіка визначення цілей. Здатності проєктанта до рефлексії. Пріоритети проєктної діяльності. Проблематизація як процес проектування. Самовизначення проєктанта. Експертна позиція проєктанта.

ТЕМА 10. Розробка проєктної ідеї. Дослідження проблемної ситуації. Визначення проєктного ходу. Рефлексивна аналітика. Визначення готовності до змін. Прийняття рішення. Перевірка на реалізуємость. Презентація проєкту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	ін д	с.р.		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль I. Теоретико-методологічні основи проєктної діяльності												
Психологічна сутність проєктної діяльності особистості	14	2	2			10	14		2			10
Особливості розвитку проєктного мислення.	14	2	2			10	14	2				10
Специфіка використання проєктної діяльності у життєтворенні особистості	14	2	2			10	14	2				10
Проектна діяльність в системі соціальних відносин	12	2	2			8	10					12
Разом за змістовим модулем 1	42	8	8			30	52	4	4			42
Змістовний модуль II. Технології соціально-психологічного проектування												

Аналітична діяльність в структурі проєктування.	14	2	2			10	16					14	
Фандрайзінг	14	2	4			10	16	2	2			14	
Проектна команда	14	2	4			10	16		2			14	
Разом за змістовим модулем 2	42	6	10			30	36	2	4			42	
<i>Змістовний модуль III. Особливості проєктування власних та соціальних перспектив життєдіяльності, професійного становлення й зростання, особистісного розвитку та самореалізації</i>													
Проектні підходи до створення майбутнього	14	2	2			10						14	
Організація роботи проєктанта	12	2	4			10	12	2				14	
Розробка проєктної ідеї	18	4	4			10			4			16	
Разом за змістовим модулем 3		8	10			30		2	4			44	
Модуль 2.													
ІНДЗ													
Усього годин		22	28			2	98	1	8	12		2	128

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Психологічна сутність проєктної діяльності особистості	2
2	Особливості розвитку проєктного мислення.	2
3	Специфіка використання проєктної діяльності в життєстворенні особистості	2
4	Проектна діяльність в системі соціальних відносин	2
5	Аналітична діяльність в структурі проєктування	2

6	Фандрайзінг	4
7	Проектна команда	4
8	Проектні підходи до створення майбутнього	2
9	Організація роботи проектанта	4
10	Розробка проектної ідеї	4
	Разом:	28

Самостійна робота

№ №	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Психологічна сутність проектної діяльності особистості	10	15
2	Особливості розвитку проектного мислення.	12	15
3	Специфіка використання проектної діяльності в життєтворенні особистості	12	15
4	Проектна діяльність в системі соціальних відносин	12	15
5	Аналітична діяльність в структурі проектування	12	15
6	Фандрайзінг	12	15
7	Проектна команда	12	16
8	Проектні підходи до створення майбутнього	12	16
9	Організація роботи проектанта	12	16
10	Розробка проектної ідеї	12	16
	Разом:	118	154

7. Індивідуальні завдання

В процесі індивідуальної роботи студент пише реферат на одну з обраних тем:

1. Теоретичні та концептуальні основи соціального та педагогічного проектування.
2. Основи текстового опису проекту.
3. Методи колективної роботи над проектом.
4. Соціальна діагностика, соціальне прогнозування та соціальна експертиза в проектній діяльності.
5. Реалізація проекту як заключний етап проектної діяльності.
6. Соціальний проект. Технологія соціального проектування.
7. Концептуальні основи педагогічного проектування.
8. Моделі соціальної експертизи.
9. Соціальна експертиза, як метод оцінки проекту.

10. Основні способи соціального прогнозування.

8. Методи навчання

Курс в методичному плані являє собою поєднання лекцій, семінарських занять та самостійної роботи. Викладання курсу передбачає проведення лекційних занять та виконання завдань до самостійної роботи, спрямованих на опрацювання наукової літератури з проблем психологічного консультування. Виконання практичних робіт із використанням технік та технологій сучасної психологічної науки в роботі з клієнтами за їх запитом.

Соціально-психологічний аналіз проблем запити клієнтів, психологічна діагностика, групові дискусії, елементи корекційно-проектних заходів є провідними компонентами в освоєнні досліджуваної дисципліни. Кожне заняття умовно поділяється на монологічну (лекція) і діалогічну (демонстрація, дискусія, вправи) частини. Активні форми роботи становлять особливу навчальну психотехнічну систему і взаємопов'язані між собою.

9. Критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на мету перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль теоретичних знань і практичних навичок проводиться наприкінці змістовного модулю за рахунок аудиторних годин і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення контрольних заходів.

Результати опрацювання семінарських занять та оцінки поточного контролю (тестові задачі та індивідуальні роботи) реєструються в журналі викладача. Сума набраних балів має скласти не менш 35 балів – допуск до складання іспиту.

10. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності активності роботи здобувачів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема: виступи з доповідями та виконання тестових завдань на семінарських заняттях, виконання практичних завдань; участь в обговоренні питань з певної теми; відповіді на запитання викладача; підготовка індивідуальних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Сума	
Модуль 1												Модуль 2		ІНДЗ			
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3				Змістовий модуль № 4					
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	20	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Виконання завдань на семінарських заняттях передбачено в аудиторії, яка обладнана комп'ютерною технікою, в якій є доступ до мережі Інтернет, мультимедійний проєктор, екран, дошка, що дозволяє оволодівати вміннями створення інформаційного продукту у вигляді документа, пошуку та опрацюванню інформацію, використовувати мультимедійні презентації, наочний матеріал тощо.

12. Рекомендована література

Базова

1. Балл Г. До визначення засад раціогуманістичного підходу в методології психологічної науки. Психологія і суспільство. 2010. № 2.
2. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание: Пер. с англ. М.: Прогресс, 2006. 421 с.
3. Бех І.Д. Від волі до особистості. К.: Україна-Віта, 2005. 202 с.
4. Бушуев С. Д., Морозов В. В. Динамическое лидерство в управлении проектами: Монография. - 2-е изд. - К.: 2000. - 312 с.
5. Варій М. Й. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології: навч.- метод. посіб. / М. Й. Варій – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 400 с.
6. Грознецкий И. Избирательные технологии: пределы и возможности // Избирательные технологии и избирательное искусство : Сб. ст. / под общ. ред. С. В. Устименко. – М. : Рос. полит. энцикл. (РОССПЭН), 2001. – с. 96–102.
7. Комінко С., Курант Л., Самборська О., Федотюк Т., Ніколенко С. Психологія в менеджменті. Тернопіль, 2009. 400 с.
8. Корбут А. М. Кеннет Джерджен: логика воображаемого / А. М. Корбут // Социальный конструкционизм: знание и практика : Сб. ст. / пер. с англ. А. М. Корбута; под общ. ред. А. А. Полонникова. – Мн. : БГУ, 2003. – 232 с.
9. Киричук В. О., Романова Л. М. Система роботи класного керівника з учнівським колективом на засадах психолого-педагогічного проектування особистісного розвитку. - 2-е вид. - Харків: "Ранок", 2002, - 128 с.
10. Майерс Д. Социальная психология: Пер. с англ. СПб.: Питер, 2006. 684 с.
11. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці. - К.: Наукова думка. - 1998 - 226 с.
12. Максименко С. Д. Основи генетичної психології - К.; НППЦ Перспектива, 1998. - 220 с.
13. Манойло А. В. Роль культурно-цивилизационных моделей и технологий информационно-психологического воздействия в разрешении международных конфликтов : автореф. дисс. на соискание ученой степени д-ра полит. наук : спец. 23.00.04 «Политические проблемы международных отношений и глобального развития» / А. В. Манойло. – М., 2009. – 50 с.
14. Овчаров А. О. Вплив соціально-психологічних технологій на соціальне середовище / А.О. Овчаров // Соціальна психологія. – 2008. –№6. С. 34–43.
15. Основи практичної психології: Підручник для студентів ВЗО / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко та ін. – К.: Либідь, 1999.
16. Панок В.Г. Соціальне проектування і прикладна психологія / В. Г. Панок // Соціальна психологія. – №2. – 2003. – С. 21 – 28.
17. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості. К.: ІЗМН, 2006. 236 с.

18. Семиченко В.А. Психологія соціальних відносин. К.: Магістр-S, 2009. 168 с.
19. Татенко В.А. Психология в субъектном измерении. К.: Просвита, 2006. 404 с.
20. Чумиков А. Н. Связи с общественностью: Учебное пособие. - М.: Дело, 2001. - 296 с.
21. Энкельманн Б. Власть мотивации. Харизма, личность, успех: Пер. с нем. М.: АО Интерэксперт, 2009. 272 с.